

Jaarverslag Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding 2025

Inleiding

Het jaar 2025 was voor de Wet open overheid best een lastig jaar. Na de positieve energie die er op het thema open overheid zat in de nasleep van het kinderopvangtoeslagenschandaal, hoorden we het afgelopen jaar veel negatieve geluiden over de uitvoering van de wet. Een cultuuromslag naar een open overheid leek soms verder weg dan ooit. Dat tij moet echt worden gekeerd. Een open overheid is geen last maar een lust die efficiënt en effectief moet worden georganiseerd. Het Adviescollege heeft daar het afgelopen jaar diverse werkbare adviezen over uitgebracht.

Voorkom bureaucratie en maak werk van een transparante overheid die zoveel mogelijk informatie aan de voorkant deelt, de informatiehuishouding op orde brengt, vernieuwing nastreeft en niet terug valt in oude vormen en gedachten en meer beren op de weg ziet dan werkbare oplossingen. We moeten met elkaar voorwaarts en de Woo werkbaarder maken.

Als Adviescollege zijn we natuurlijk niet doof voor problemen die zich voordoen. We kunnen hard werken, bemiddelen en adviseren, maar als onze adviezen geen gehoor vinden is dat zeer zorgelijk. Dat vergt ook meer politieke moed en actie. Tegelijkertijd realiseren wij ons ook dat Rome niet in een dag gebouwd is. Maar de schep moet nu wel in de grond.

Maar dat betekent niet dat er onder de oppervlakte niets gebeurt. En dan kan het zo maar zijn dat je ineens het resultaat begint te zien van al je werk.

Bij ons advies over de openbaarmaking van ambtsberichten bijvoorbeeld. Van de ene op andere dag kondigde het kabinet aan te stoppen met de actieve openbaarmaking ervan. Zonder toelichting. Een besluit met grote gevolgen voor mensen die hier om asiel vragen en voor vluchtelingenorganisaties. We verdiepten ons in korte tijd in de materie en konden maar één conclusie trekken. Dit was een verkeerd besluit. Het kabinet draaide het snel weer terug.

Onze adviezen aan de minister van LNVN werden minder rechtsstatelijk maar meer politiek door haar opgepakt. Die keuze hielp wel het onderwerp te agenderen, en de juridische context in kaart te brengen. Zodat we allemaal op basis van dezelfde informatie het gesprek kunnen voeren over dit belangrijke thema: toegang tot milieu-informatie. En onze adviezen hielpen het parlement van informatie te voorzien om zijn controlerende rol goed uit te kunnen voeren. Ook dat zijn belangrijke werkzaamheden voor een Adviescollege met een aanjagende taak zoals de onze, die niet meteen maar wel op termijn effect hebben.

Toch er is meer nodig. Om onze slagkracht te vergroten, zijn we hard bezig om ons kennisnetwerk met een centraal ondersteuningspunt verder uit te breiden. Zodat we niet meer in ons eentje aanjager zijn van die cultuurverandering, maar samen met een stevige beroepsgroep van Woo-professionals die open overheid dagelijks in de praktijk brengen. Daar hebben we allemaal baat bij en zal de openbaarheid bevorderen. Samen staan we sterker en komen we verder.

Ineke van Gent
Voorzitter Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

Inhoudsopgave

1.	Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding.....	4
2.	Advisering	5
3.	Bemiddeling	10
4.	Kennisbevordering	15
5.	Openbaarheidsparagraaf	18
6.	Klachten	19
7.	Financiële Verantwoording	20

1. Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (hierna: Adviescollege) hecht aan een democratie waaraan iedereen actief kan deelnemen en waarin iedereen kan volgen wat de overheid doet. Dat betekent dat iedereen toegang moet hebben tot de informatie die de overheid heeft. Het Adviescollege is aanjager van die openbaarheid.

De taken van het Adviescollege zijn bepaald door de Wet open overheid (hierna: Woo). Het Adviescollege bevordert de toepassing van de Woo; het adviseert, gevraagd en ongevraagd, aan de regering en het parlement over beleid en wetgeving rond openbaarheid en goed beheer van overheidsinformatie. Daarnaast bemiddelt het Adviescollege naar aanleiding van klachten over de afhandeling van Woo-verzoeken van journalisten, onderzoekers en maatschappelijke organisaties met een 'beroepsmatig belang' tussen deze verzoekers en de betreffende overheidsorganisaties. Tot slot werkt het Adviescollege aan een betere uitvoering van de Woo door de kennis over deze wet in al zijn facetten te bevorderen, met onderzoeken, richtsnoeren en kennisdeling.

Bij de uitvoering van zijn taken werkt het Adviescollege onafhankelijk, deskundig en in open verbinding met de samenleving. Het Adviescollege laat zich daarom informeren door alle betrokkenen: bestuurders en ambtenaren, journalisten en wetenschappers, belangengroepen, bedrijven en burgers. Mocht u zich na het lezen van dit jaarverslag ook tot het Adviescollege willen wenden, met vragen, tips en/of advies, dan kunt u ons bereiken via [deze contactgegevens](#). We staan altijd open voor suggesties.

Samenstelling Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

Het Adviescollege bestond in 2025 uit de volgende leden:

- Ineke van Gent (voorzitter, benoemd tot juli 2026)
- Martin Berendse (vicevoorzitter, benoemd tot juli 2026)
- Caroline Koetsenruijter (lid, vertrokken 1 september 2025)
- Serv Wiemers (lid, benoemd tot november 2026)
- Jamila Aanzi (lid, benoemd tot september 2027)

Wij bedanken mevrouw Koetsenruijter voor haar inzet. Haar werk heeft een blijvende impact op onze organisatie en de wijze waarop we ons inzetten voor openbaarheid en de informatiehuishouding van de overheid.

2. Advisering

Advisering aan regering en parlement is een van de drie kerntaken van het Adviescollege. Adviezen kunnen gaan over de Wet open overheid (Woo), de Archiefwet (Aw) en over openbaarheid en informatiehuishouding. Onze adviezen en onderzoeken zijn relevant voor alle overheidsorganisaties: gemeenten, provincies, waterschappen en de rijksoverheid. Daarnaast maken we richtsnoeren (werkwijzers) om de uitvoering van de Woo vooruit te helpen; deze zijn beschreven in hoofdstuk 4 over kennisbevordering, maar in dit hoofdstuk wel meegeteld in het aantal publicaties.

Hieronder enkele cijfers die een beeld geven van de werkzaamheden en de doorlooptijd. Hieruit blijkt dat wetgevingsadviezen het meest voorkomen, en dat het goed lukt om deze te behandelen binnen de gebruikelijke termijn van zes tot acht weken. Beleidsadviezen zijn kleiner in aantal. De doorlooptijd kan sterk verschillen omdat die afhangt van de vragen die zijn gesteld, de complexiteit van het onderwerp en deadlines van bewindspersonen of parlement. Hetzelfde geldt voor werkwijzers, die kleine of juist grote thema's betreffen en ook qua vorm zeer van elkaar verschillen. Aan de Samenwerkwijzer is bijvoorbeeld ruim een jaar gewerkt met intensieve betrokkenheid van Woo-behandelaars en -verzoekers.

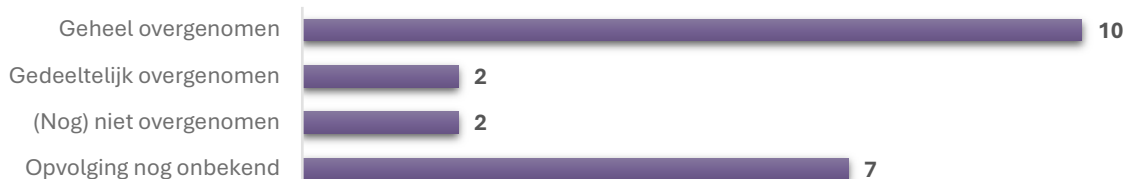
Aantal publicaties per categorie, periode 2022-2025

Gemiddelde doorlooptijd per categorie in dagen, periode 2022-2025

Opvolging van (on)gevraagde beleidsadviezen en wetgevingsadviezen, periode 2022-2025

Belangrijkste adviezen in 2025

Advies	Wat zou u zelf willen weten?
Soort	Gevraagd advies over actieve openbaarmaking uit eigen beweging (inspanningsverplichting Woo)
Aan	Minister van Binnenlandse Zaken, juli 2025
Inhoud	Dit advies gaat over actieve openbaarmaking uit eigen beweging. Het Adviescollege bepleit om een communicatieve logica (i.p.v. een puur juridische en technische) logica te hanteren. Inhoudelijke aansturing door BZK is niet nodig. Bestuursorganen weten zelf wat er leeft op hun terrein, of kunnen dat eenvoudig achterhalen (vuistregels, signalen) en hierover de belangrijkste documenten openbaar maken. En dat zo te doen dat deze vindbaar en bruikbaar zijn. Wel zou de minister van BZK als spil moeten stimuleren dat er een netwerk ontstaat waarin de meest geschikte partijen zorgen voor kennisdeling en onderlinge afstemming. Publiceren bij de bron, en afspraken maken over standaarden is de weg voorwaarts qua techniek. De landelijke digitale infrastructuur die BZK ontwikkelt, moet eraan bijdragen dat alle openbare overheidsdocumenten vanuit één punt digitaal kunnen worden doorzocht. Om de vrijblijvendheid eraf te halen dient de minister de voortgang van overheidsdeelname en actieve openbaarmaking te monitoren. Werkafspraken kunnen worden vastgelegd in de meerjarenplannen van het Rijk en de koepels (IPO, VNG, UvW) voor openbaarheid en iih.
Opvolging	Nog geen beleidsreactie van de minister ontvangen.

Advies	Ontwerp wijziging Archiefwet 1995 ter uitvoering van overweging 158 van de AVG
Soort	Wetgevingsadvies voorstel wijziging Archiefwet n.a.v. online beschikbaarstelling CABR
Aan	Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mei 2025
Inhoud	Het Adviescollege adviseert de minister om een digitale studiezaal in te richten, die nabestaanden en onderzoekers ruimer en laagdrempeliger toegang biedt tot het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR). Op die manier kun je de privacy van nog levende personen beschermen en de digitale mogelijkheden van het CABR (en andere beperkt openbare digitale archieven) ten volle benutten. Het nieuwe wetsvoorstel biedt hiervoor geen oplossing. Het kent nog te veel onduidelijkheden en gaat tot onwenselijke vertragingen leiden. Het Adviescollege adviseert daarom de nieuwe ingewikkelde procedure te schrappen, omdat die de besluiten vooruitschuift naar de Rijksarchivaris en een later moment. De minister kan aansluiten bij de bestaande inzagepraktijk en hiervoor een digitale studiezaal te bouwen.
Opvolging	Gedeeltelijk overgenomen in wetsvoorstel dat januari 2026 naar de Tweede Kamer ging. Alle criteria om het CABR online te zetten, staan toch al in het wetsvoorstel zelf. Ook is duidelijk welke waarborgen gelden om de privacy te beschermen van verdachten, getuigen, omstanders en slachtoffers (bijv. geen indexering, meldpunt voor ontdekken persoonsgegevens, voorlichting over respecteren privacy/AVG). Minister heeft het (nog) niet over inrichten van een digitale studiezaal.

Advies	Advies over openbaarmaking van algemene en thematische ambtsberichten
Soort	Ongevraagd advies over openbaarmaking van ambtsberichten
Aan	Minister van Buitenlandse Zaken, juli 2025
Inhoud	Mei 2025 heeft het kabinet besloten om ambtsberichten over de veiligheid van herkomstlanden niet meer actief openbaar te maken. Dit heeft geleid tot Kamervragen, maatschappelijke discussie en het Adviescollege heeft klachten ontvangen. Daarop heeft het Adviescollege een ongevraagd advies uitgebracht aan de minister van Buitenlandse Zaken. Het Adviescollege constateert dat de actieve openbaarmaking van ambtsberichten decennialang naar behoren heeft gefunctioneerd en dat het terugdraaien ervan in de uitvoering geen aanwijsbare baten maar enkel lasten kent. Het advies luidt dan ook om ambtsberichten weer actief openbaar te gaan maken.
Opvolging	Opgevolgd in sept 2025 door de (vervangende) minister.

Overige adviezen 2025

- [Wetgevingsadvies uitvoeringsbesluit datagovernanceverordening](#)
Aan de minister van Binnenlandse Zaken, februari 2025.
Opvolging: Onbekend, het besluit is nog niet gepubliceerd.
- [Advies wijziging Wet medische hulpmiddelen en de bijlage bij artikel 8.8 Woo](#)
Wetgevingsadvies aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, februari 2025.
Opvolging: Suggesties voor de toelichting van het wetsvoorstel zijn overgenomen.
- [Wetgevingsadvies herziening uitkeringsstelsel financiële verhoudingen](#)
Aan de minister van Binnenlandse Zaken, maart 2025.
Opvolging: Onbekend, adviesaanvraag sinds 12 januari 2026 aanhangig bij Raad van State.
- [Wetgevingsadvies wetsvoorstel bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur](#)
Aan de minister van Binnenlandse Zaken, juni 2025.
Opvolging: Onbekend, wetsvoorstel is nog niet ingediend.
- [Wetgevingsadvies wijziging besluit openbaarmaking toezicht- en uitvoeringsgegevens Gezondheidswet en Jeugdwet](#)
Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, juni 2025.
Opvolging: Aanbevelingen voor verbetering toelichting overgenomen, publicatieduur van 10 jaar niet vanwege aansluiting bij wettelijke termijn in BIG-register van 5 jaar.
- [Wetgevingsadvies wijziging artikel 9:36a Awb](#)
Aan de minister van Binnenlandse Zaken, juli 2025.
Opvolging niet van toepassing: steun en geen opmerkingen van het Adviescollege.

Onderzoeken en overige publicaties 2025

- [Hallo, hoe werkt een Woo-verzoek bij jullie?](#) Onderzoek door Universiteit van Amsterdam, januari 2025, naar websites i.v.m. gemak waarmee men informatie over het indienen van een Woo-verzoek kan vinden. Is betrokken bij de Samenwerkwijzer.
- [Onderzoek naar de rol van derden bij de afhandeling van Woo-verzoeken](#). Door Drahmman e.a., Universiteit Leiden, maart 2025. Wordt betrokken bij werkwijzer rol van derden bij Woo-verzoek. En is benut voor bemiddelingsadvies aan ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur n.a.v. Woo-verzoek over vrijgeven dierenaantallen veebedrijven.
- [Op weg naar betekenisvolle transparantie: onderzoek naar actieve openbaarmaking die aansluit bij de informatiebehoeften van burgers](#). Onderzoek door Universiteit Utrecht (USBO), maart 2025. Betrokken bij advies over actieve openbaarmaking.
- [Onderzoek registerfunctionaliteit voor actieve en passieve openbaarmaking](#). Internationaal vergelijkend onderzoek door Dialogic en Drahmman (Universiteit Leiden), april 2025. Is betrokken bij advies actieve openbaarmaking.
- [Position Paper Rondetafelgesprek Wet open overheid](#). Deelname en paper op verzoek van Tweede Kamer, februari 2025. Bevat kern van eerdere adviezen middels de Woo-driehoek: 1) orde in de informatiehuishouding, 2) maak actief openbaar, 3) informatie als een service (m.b.t. Woo-verzoeken).

Evaluaties 2025

Op basis van de Kaderwet Adviescolleges moet een adviescollege elke vijf jaar geëvalueerd worden. Kabinet-Schoof heeft in 2024 besloten de evaluatie van de Wet open overheid naar voren te halen. Het Adviescollege is onderdeel van deze wet en daarom is besloten de zelfevaluatie van het Adviescollege ook naar voren te halen. Op deze wijze kan de zelfevaluatie als input dienen voor de bredere wetsevaluatie. Daartoe zijn in 2025 twee evaluatieve onderzoeken in gang gezet:

- Een evaluatie gericht op de impact en effectiviteit van het Adviescollege in relatie tot het instrumentarium, de financiële middelen en de taakopdracht van het Adviescollege. De evaluatie wordt uitgevoerd door Van de Bunt Adviseurs. Het rapport wordt Q2 2026 verwacht.
- Een intern gerichte review van de organisatie van het Adviescollege, rond de vraag of de organisatie van het Adviescollege adequaat is vormgegeven en ingericht om zijn wettelijke taken en doelstellingen te realiseren, nu en in de toekomst. De review wordt uitgevoerd door Bureau Gateway en de resultaten worden Q1 2026 opgeleverd.

Vervolg belangrijkste adviezen uit 2024

Advies	Geen afgesloten hoofdstuk
Soort	Gevraagd advies om openbaarheid archief over de Bijlmervliegramp te vergroten
Aan	Tweede Kamer (afschrift aan bewindspersonen I&W, OCW en BZK), april 2024
Inhoud	Zie jaarverslag 2024
Opvolging:	Aanbeveling 1 en 2 zijn overgenomen: Van de 80 dossiers zijn 27 openbaar gemaakt. Van de 53 overgebleven zijn 22 dossiers gesplitst in een openbaar en beperkt openbaar deel. Aanbeveling 3 is om een balancing test uit te voeren op de resterende documenten. De OVV gaat dit zelf doen, en anders dan door het Adviescollege geadviseerd, worden (oud)bewoners van de Bijlmer hierbij niet betrokken. Aanbeveling 4 is overgenomen: de onderzoeksgids staat online.

Advies	Alles is niets
Soort	Advies over meerjarenplannen voor verbetering van de IHH van de overheid
Aan	Bewindspersonen van BZK en OCW, mei 2024
Inhoud	Zie jaarverslag 2024
Opvolging:	In een eerste reactie (brief aan Tweede Kamer van 17 maart 2025) zeggen de bewindspersonen geen meerwaarde te zien in een Nationaal Coördinator die onder hen gezamenlijke gezag regie voert en stuurt op uitvoering van alle plannen. VNG, IPO en de UvW hebben de onderlinge samenwerking wel al versterkt. Voor het overige blijkt de opvolging uit de geactualiseerde meerjarenplannen van het Rijk en de koepels voor 2026-2030 die eind 2025 verschijnen. het Adviescollege zal hierop beknopt reageren.

Vervolg overige adviezen uit 2024

- [Advies over het ontwerp archiefbesluit](#)
Wetgevingsadvies aan de staatssecretaris Cultuur en Media, april 2024.
Opvolging: Nog niet bekend.
- [Advies m.b.t. wijziging van de bijlage bij art. 8.8 Woo \(Advocatenwet, Gerechtsdeurwaarderswet en Wet op het notarisambt\)](#)
Wetgevingsadvies aan de minister van Justitie en Veiligheid, december 2024.
Opvolging: Suggesties voor de toelichting van het wetsvoorstel zijn overgenomen.

3. Bemiddeling

De bemiddeling in de Woo is bedoeld om de sterk gejuridiseerde procesvoering zoals die is ontstaan onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) te doorbreken en waar mogelijk snelle(re) en soepele(re) manieren van openbaarheid te bevorderen. Bemiddeling door het Adviescollege is erop gericht een goede uitkomst te vinden die recht doet aan letter en geest van de Woo. De bemiddelingsfunctie is door de initiatiefnemers van de Woo als een ombudsfunctie getypeerd, voor journalisten, wetenschappers en anderen met een beroepsmatig belang. Bestuursorganen dienen op grond van de Woo verplicht mee te werken aan de bemiddeling.

Een bemiddeling kan starten in alle fasen van een Woo-verzoek, ook in de bezwaar- en beroepsfase. Indien de bemiddeling tot overeenstemming leidt voor de afhandeling van het Woo-verzoek, volgt er een eindbrief aan het bestuursorgaan. Daarin staat het resultaat van de bemiddeling en de gemaakte afspraken. In sommige gevallen doet het Adviescollege een aantal aanbevelingen aan het bestuursorgaan om de uitvoering van de Woo te verbeteren. In het geval er geen overeenstemming wordt bereikt, brengt het Adviescollege een advies uit aan het betrokken bestuursorgaan. Indien het advies wordt uitgebracht aan een ministerie en deze het advies niet overneemt, dient de Tweede Kamer hierover te worden geïnformeerd (op grond van de motie Bushoff van 4 april 2023).

Bemiddeling in cijfers

In 2025 ontving het Adviescollege 36 bemiddelingsverzoeken (klachten). Het merendeel van de bemiddelingsverzoeken waren afkomstig van (onderzoeks)journalisten (29). Uit de 36 bemiddelingsverzoeken zijn 29 bemiddelingen gestart, de overige zeven verzoeken waren niet ontvankelijk. Twintig bemiddelingen werden afgerond: in dertien gevallen ging dit met de publicatie van een eindbrief en in drie bemiddelingen ging het Adviescollege over tot advies. In drie gevallen werden de klacht met een praktische interventie afgewikkeld en was een volledige bemiddeling niet nodig. In één geval werd de bemiddeling ingetrokken. In vergelijking met 2024 zijn vooral meer bemiddelingsverzoeken ontvangen en bemiddelingen opgestart.

	2023	2024	2025
Bemiddelingsverzoeken	33	23	36
Bemiddelingen gestart*	17	17	29
Bemiddelingen afgerond	13	20	20
• Met advies	3	3	3
• Met eindbrief	5	12	13
• Praktische interventie**	4	4	3
• Ingetrokken	1	1	1

* Een bemiddeling start niet als de verzoeker niet ontvankelijk is. Bijvoorbeeld omdat de verzoeker geen journalist of wetenschapper is.

**Bij een praktische interventie wordt niet het volledige bemiddelingsproces gevolgd, bijvoorbeeld geen gezamenlijk gesprek, maar beweegt het Adviescollege het bestuursorgaan om de klacht (direct) op te lossen

Capaciteit

Het Adviescollege heeft twee interne bemiddelaars in dienst (samen 1,34 FTE). Daarnaast is er een pool van acht externe bemiddelaars die het Adviescollege op oproepbasis inzet. Aan elke bemiddeling wordt in de regel één interne en één externe bemiddelaar gekoppeld. De gesprekken worden doorgaans met twee bemiddelaars gevoerd. Daarnaast wordt aan elke bemiddeling een adviseur van het Adviescollege gekoppeld. Deze voorziet de bemiddelaars van advies tijdens de bemiddeling en verzorgt de eindbrief of het advies na het beëindigen van de bemiddeling.

In 2025 was de capaciteit in relatie tot het aantal bemiddelingsverzoeken voldoende. Wel merkt het Adviescollege op dat bij een snelle toename van bemiddelingsverzoeken de capaciteit snel onder druk kan komen te staan. De pool met externe bemiddelaars functioneert steeds als flexibele schil.

Opvolging van bemiddelingen

Het Adviescollege monitort de opvolging van zowel de afspraken tussen partijen als de adviezen die het Adviescollege na bemiddelingen gaf. Daarbij merkt het Adviescollege op dat de meeste bemiddelingen eindigen met afspraken tussen partijen en deze over het algemeen nagekomen worden. Wel duurt het nakomen van afspraken vaak langer dan afgesproken. In het geval partijen er zelf niet uitkomen en het Adviescollege overgaat tot een advies, merkt het Adviescollege op dat deze adviezen meestal niet (geheel) opgevolgd worden (zie ook: Rapportage 2025: Woo-bemiddeling door het Adviescollege).

Hieronder worden de drie adviezen na bemiddeling die in 2025 zijn uitgebracht weergegeven.

1.	Bestuursorgaan	Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
	Verzoeker	Journalisten van Follow the Money, NRC en Omroep Gelderland
	Onderwerp	Dieraantallen, stallocaties en staltypen (recentere jaren)
	Advies <u>9 december 2025</u>	Herzie uw keuze voor individuele aanschrijving voor zienswijzeverzoeken bij Woo-verzoeken over emissiegegevens, waarbij veel derde-belanghebbenden zijn betrokken. Zie in plaats daarvan af van de zienswijzeprocedure en neem uw besluit in de lopende verzoeken. Zet in op actieve openbaarmaking die recht doet aan alle belangen. Aanbeveling: maak werk van de sociale veiligheid in de landbouwsector.
	Opvolging:	De minister heeft de Tweede Kamer op 4 februari 2026 geïnformeerd het advies niet over te nemen. De minister stelt zich op het standpunt het belangrijk te vinden dat alle veehouders individueel worden aangeschreven voor het kunnen geven van een zienswijze. Tegelijkertijd stelt de minister zich te realiseren dat de emissiegegevens binnen de huidige wetgeving openbaar gemaakt moeten worden. Naar aanleiding van ons advies gaat de minister begin 2026 in gesprek met de agrarische sector, journalistiek en wetenschap om te verkennen hoe deze gegevens voortaan actief openbaar gemaakt kunnen worden. Er zijn op 13 februari 2026 kritische Kamervragen gesteld over het niet opvolgen van het advies. Het Adviescollege hoopt dan ook dat de minister een draai maakt en onze adviezen alsnog opvolgt.

- 2.
Bestuursorgaan	Minister van VWS
Verzoeker	Journalist van NRC
Onderwerp	Vaccinatiegraden op wijkniveau
Advies
<u>18 september 2025</u>	Voer opnieuw de belangenafweging uit (heroverweging in bezwaar) en span u daarbij in om de gevraagde vaccinatiegegevens zoveel als mogelijk openbaar te maken. Hoe dan ook dient u de gemaakte belangenafweging beter inzichtelijk te maken via de motivering, net als de belangen die gediend (kunnen) zijn met openbaarmaking.
Indien u blijft bij uw besluit de vaccinatiegegevens niet op het verzochte detailniveau met de voorgestelde drempelwaarden openbaar te maken, dan adviseert het Adviescollege te onderzoeken hoe er wel méér openbaar kan.
Opvolging:	VWS heeft de belangenafweging opnieuw uitgevoerd en in februari 2026 is de beslissing op bezwaar genomen met inachtneming van het bemiddelingsadvies. Bij de heroverweging is VWS tot het besluit gekomen dat de gegevens op basis van de i-grond niet openbaar gemaakt worden. Daarnaast heeft het RIVM aangegeven te willen onderzoeken of vaccinatiegegevens op een ander detailniveau beschikbaar kan worden gesteld, zowel ten behoeve van openbaarheid als voor eventuele toekomstige samenwerkingen. Hiervoor ontbreekt momenteel de benodigde capaciteit. Om die reden wordt momenteel gezocht naar de benodigde financiële middelen om tot beantwoording van het vraagstuk te komen.
- 3.
Bestuursorgaan	Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Verzoeker	Journalisten van Follow the Money, NRC en Omroep Gelderland
Onderwerp	Dieraantallen, stallocaties en staltypen
Advies
<u>19 mei 2025</u>	Neem zo snel mogelijk uw beslissing(en) op bezwaar en zie af van de voorgenomen zienswijzeprocedure. Zet in op actieve openbaarmaking die recht doet aan alle belangen. Aanbeveling: Onderzoek en investeer (in) de sociale veiligheid van de landbouwsector.
Opvolging:	Het eerste advies is niet opgevolgd. De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft de Tweede Kamer daarover op 22 mei geïnformeerd. De minister ging vervolgens in hoger beroep bij de Raad van State. Die oordeelde dat de zienswijze-procedure zorgvuldig was en dat de gegevens alsnog binnen twee weken openbaar gemaakt moeten worden. De minister heeft de betrokken veehouderijen per brief geïnformeerd en de gegevens openbaar gemaakt.
Met betrekking tot het tweede advies meldde de minister aan de Tweede Kamer een gesprek te organiseren met de agrarische sector en vertegenwoordigers van de journalistiek en wetenschap.

Eindbrieven na bemiddelingen

De dertien eindbrieven die in 2025 zijn uitgebracht worden hieronder verkort weergegeven.

- [Bemiddeling journalist Investico en ministerie van Buitenlandse Zaken](#): Een Woo-verzoek over de uitvoering van een motie uit 2016 over schade aan gebouwen of bouwwerken in Palestijnse gebieden die in het kader van Nederlandse en Europese ontwikkelingsprojecten zijn gefinancierd. De beslistermijn werd niet gehaald en het benoemen van een concrete beslisdatum bleef uit. Tijdens het intakegesprek kon het ministerie van Buitenlandse Zaken een concrete datum noemen.
- [Bemiddeling journalist Investico en ministerie van Buitenlandse Zaken](#): Een Woo-verzoek inzake de door Nederland verleende (financiële) steun aan UNRWA en het stopzetten en (niet) opnieuw opstarten van deze steun. De journalist wilde een nadere specificatie van de onderbouwing voor het aanvullen van zijn bezwaar. Na het eerste bemiddelingsgesprek heeft het ministerie laten weten alsnog een specificatie te verstrekken aan de journalist.
- [Bemiddeling journalist Omroep Gelderland en Omgevingsdienst Rivierenland](#): Een Woo-verzoek over een integriteitsonderzoek en de interne correspondentie rond dit onderzoek. De beslistermijn werd met drie maanden opgeschort, vanwege het uitvragen van zienswijzen. Dit ging voor de journalist alle perken te buiten. Tijdens het bemiddelingsgesprek kwam er meer begrip vanuit de journalist voor de zorgen en afwegingen van de omgevingsdienst. De omgevingsdienst heeft vervolgens binnen de afgesproken termijn het Woo-besluit genomen en daarbij de verzochte informatie (gedeeltelijk) openbaar gemaakt.
- [Bemiddeling journalist Investico en ministerie van VWS](#): Een Woo-verzoek over medische zorg voor asielzoekers, waarbij een aanzienlijk deel van de dertig gevonden documenten niet openbaar werd gemaakt. Beslistermijn voor het bezwaar werd overschreden. Tijdens de bemiddeling alsnog aanzienlijk meer informatie openbaar gemaakt.
- [Bemiddeling onderzoeker en gemeente Leeuwarden](#): Met het Woo-verzoek wilde de onderzoeker inzicht krijgen in de transactie- en uitvoeringskosten bij het aanbesteden van Jeugdzorg en WMO in relatie tot het totale budget voor Jeugdzorg en WMO. Tijdens de bemiddeling werd duidelijk dat het om veel documenten ging. Door de gesprekken groeide het vertrouwen waardoor het verzoek toegespitst kon worden: voor de gemeente werd het aantal te beoordelen documenten behapbaar en de onderzoeker ontving de informatie waar zij naar op zoek was.
- [Bemiddeling journalist Omroep Venlo en de gemeente Venlo](#): Met het Woo-verzoek wilde de journalist weten waarom een onderzoeksrapport over diversiteit in de gemeenteraad naar de achtergrond was verdwenen en het niet meer ter bespreking werd geagendeerd voor de raadsvergadering. De bemiddeling heeft ertoe geleid dat de gemeente alsnog documenten openbaar heeft gemaakt.
- [Tweede bemiddelingsronde journalisten FD en de RVO](#): De eerste bemiddelingsronde ging over een Woo-verzoek om daadwerkelijk uitgekeerde subsidiebedragen openbaar te maken in het kader van subsidies voor de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie. Daarmee is zo'n 85 miljard euro aan gemeenschapsgeld gemoeid. Daarop volgde een advies van het Adviescollege en een uitspraak van de rechtbank. Naar aanleiding van deze uitspraak is opnieuw bemiddeld en zijn opties verkend. Partijen hebben uiteindelijk gekozen het hoger beroep voort te zetten.

- [Bemiddeling freelance journalist en het ministerie van VWS](#): Woo-verzoek over jeugdhulpaanbieders. Uit de bemiddelingsgesprekken bleek dat er miscommunicatie was ontstaan over de reikwijdte van het verzoek. Het ministerie heeft vervolgens geselecteerde stukken openbaar gemaakt en een inzage onder geheimhouding voorgesteld.
- [Bemiddeling journalist Delfts Gazet en de TU Delft](#): Woo-verzoek over de samenwerking tussen de TU Delft en Shell. De bemiddeling heeft ertoe geleid dat er afspraken zijn gemaakt over een gefaseerde afhandeling van het omvangrijke verzoek, waarbij de communicatie tussen de journalist en de TU Delft is verbeterd.
- [Bemiddeling journalisten van de Volkskrant en de Tweede Kamer](#): Woo-verzoek inzake een overzicht van de Rijkspassen die aan fracties waren uitgegeven door Tweede Kamer over de jaren 2023, 2024 en 2025. De bemiddeling heeft door (extra) inspanning van de Tweede Kamer geleid tot verstrekking van de gevraagde informatie van alle fracties, op één fractie na. Deze fractie gaf aan om veiligheidsredenen niet aan het verzoek te willen voldoen.
- [Bemiddeling journalist Telegraaf en ministerie van Algemene Zaken](#): Een Woo-verzoek ingediend om informatie te krijgen over de besluitvorming rondom de totstandkoming van de hersteloperatie toeslagenaffaire. De journalist wilde betrokken worden bij de zoekslag en zoekmethoden. In de bemiddeling zijn mogelijke oplossingsrichtingen met de journalist besproken en gedeeld met het ministerie. Op verzoek van de journalist heeft er vervolgens alsnog een gesprek plaatsgevonden over de zoekslag. Daaruit volgde dat het ministerie het besluit kon afronden en verzenden, wat op dezelfde dag is gebeurd.
- [Bemiddeling journalist Haarlems Dagblad en de gemeente Haarlem](#): Een Woo-verzoek over de sluiting van horecagelegenheden in 2023, waarbij grote hoeveelheid informatie bij het Woo-besluit geheel of gedeeltelijk zijn gelakt. Het vermoeden bij de journalist was dat de gemeente bij de beoordeling sterk zou zijn meegegaan in de zienswijze van de derde-belanghebbende. Tijdens de bemiddeling ontstond het vermoeden dat het alsnog beoordelen van de documenten geen nieuwe relevante informatie voor de journalisten zou opleveren. Overigens heeft de bestuursrechter informatie over de achtergrond van de sluiting van horecagelegenheden besproken, waardoor deze publiekelijk bekend is geworden. De journalist heeft haar bezwaar tegen het Woo-besluit ingetrokken.
- [Bemiddeling journalist RTV Noord en de Provincie Groningen](#): Een Woo-verzoek ingediend bij de provincie Groningen over communicatie tussen een gedeputeerde en twee bedrijven. Het bleek dat het Woo-besluit vanwege een beperkte capaciteit in het Woo-team nog niet verstuurd was, terwijl de documenten al beoordeeld waren en de zienswijzeprocedure was afgerond. De provincie heeft vervolgens binnen een week het Woo-besluit alsnog verstuurd.

4. Kennisbevordering

Naast adviseren en bemiddelen speelt het Adviescollege op grond van de Woo een centrale rol in de professionalisering en ondersteuning van 'personen werkzaam bij organen belast met de uitvoering van openbaarmaking van publieke informatie'. Ook heeft het Adviescollege de taak om onder meer voorlichting te geven aan bredere doelgroepen zoals burgers, journalisten, onderzoekers en belangenorganisaties. Kennisbevordering (zoals vastgelegd in artikel 7.2, lid 5 van de Wet open overheid) is de derde kerntaak van het Adviescollege. Dit gaat hand in hand met de adviezen die het Adviescollege gevraagd en ongevraagd uitbrengt, de onderzoeken die het laat uitvoeren, en de praktijkervaringen die het Adviescollege opdoet via de bemiddelingen. Onze specifieke expertise wordt via kennisbevordering gedeeld.

In 2025 is de kennisbevorderingsfunctie ingericht. De financiering hiervan kwam uit eigen middelen. Deze zijn beperkt, mede vanwege de taakstelling vanuit het regeerprogramma van de regering-Schoof en de afwezigheid van structureel budget. BZK heeft in 2026 een aanvullend incidenteel budget van € 500.000 toegekend. Met dit budget werken wij nu verder aan de opbouw van ons centraal Woo-kennispunt voor Woo-professionals bij alle overheden.

Het Programma Open Overheid en het Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding stoppen in 2026 en de koepelorganisaties heroriënteren zich in verband met de nog beperkt beschikbare budgetten voor de Woo. Wij krijgen tegelijkertijd signalen uit het werkveld dat er behoefte is aan passende ondersteuning en opleiding van Woo-professionals. Zij hebben bij het Adviescollege de ruimte om veilig en praktijkgericht te leren. Wij zetten in 2026 dan ook de gesprekken met BZK voort over structureel budget voor deze derde wettelijke taak. Dat is nodig, want we zien dat er nog veel niet goed gaat bij de uitvoering van de Woo. Met structureel budget kunnen wij in kwantitatief én kwalitatief goed leeraanbod voorzien de komende jaren.

Doelstelling en gerealiseerde ambities

Het Adviescollege zet zich met kennisbevordering in voor meer erkenning, waardering, ontwikkeling en ondersteuning van de beroepsgroep Woo-professionals. De nadruk ligt op de transitie naar een open overheid, die een structureel andere werkwijze, organisatie en denkwijze vraagt, met de Woo-professional als centrale figuur. Denk dan aan thema's als vaardigheden voor goed contact, samenwerking bij informatie- en Woo-verzoeken en kennisdeling over andere complexe onderwerpen zoals de omgang met omvangrijke verzoeken of verantwoording over een zoekslag. Wij hebben de ambitie om deze activiteiten uit te breiden naar kennisdeling over actieve openbaarmaking, zowel van de verplichte informatiecategorieën als onder de inspanningsverplichting van artikel 3.1 Woo. Centraal staat steeds de vraag hoe wij kunnen zorgen voor betekenisvolle transparantie met het oog op de informatiebehoefte van de gebruiker. Daarmee willen we via het centrale kennispunt werken aan een platform voor leren en kennisdeling, en een katalysator zijn voor innovatie, professionalisering, en daarmee versterking van transparantie.

Concrete ambities die we in 2025 hebben gerealiseerd en die we komende jaren verder willen brengen en bestendigen:

Kennisdeling op KIA

Op Kenniscommunity Informatie en Archief (KIA) is onze Woo-community gevormd om te leren in een netwerk door het delen van ervaringen, inzichten en best practices.

Woo-loket

Een loket voor casuïstiek en praktijkgerichte vragen is ingericht, waarbij Woo-professionals via info@acoi.nl in een persoonlijk of groepsconsult kunnen spreken met een van onze experts.

Regionale leerkringen

Leerkringen zijn opgezet voor Woo-contactpersonen en -behandelaars om elkaar te leren kennen, vaardigheden te trainen en om kennis te delen en kennisproducten (waaronder werkwijzers) te testen en evalueren. In 2025 zijn leerkringen Midden en Noord van start gegaan. In 2026 zijn leerkringen voor Rijkswaterstaat, voor Uitvoeringsorganisaties en voor West gevolgd. Vanwege onze beperkte capaciteit volgt later in de tijd een leerkring in het Zuiden en het Midden van Nederland. Aan een leerkring nemen zo'n vijftien Woo-professionals deel en zij komen vijf keer bij elkaar over een periode van ongeveer zes maanden.

Implementatie werkwijzers

We hebben gewerkt aan de implementatie van onze werkwijzers, waaronder de Samenwerkwijzer waarover meer onder 'Werkwijzers 2025'. We ontwikkelen daarvoor instructiemiddelen en werken met ambassadeur-organisaties.

Workshops, trainingen en lezingen

Het Adviescollege heeft in 2025 aan meer dan 60 bijeenkomsten deelgenomen, aan ongeveer de helft van deze bijeenkomsten hebben we zelf een bijdrage geleverd via workshops, trainingen, webinars of technische briefings. Hiermee bevordert het Adviescollege kennisdeling in het kader van de Woo en/of informatiebeheer gericht op professionals bij de overheid.

Werkwijzers 2025

Onderdeel van de taak voor kennisbevordering in het werkveld is het ontwikkelen van werkwijzers om daarmee een goede toepassing van de Woo te bevorderen. Het ontwikkelen van deze werkwijzers doen we samen met Woo-professionals, journalisten, onderzoekers en andere Woo-verzoekers uit het hele land. Dit doen we onder andere door bijeenkomsten te organiseren om hen te laten meedenken en/of voorlopige uitkomsten te toetsen zoals in de vorm van pilots, klankbordgroepen, co-creatie sessies, validatiesessies of (online) consultaties. Zo zorgen we ervoor dat werkwijzers direct toepasbaar zijn en aansluiten bij de praktijk. De vorm kan variëren van een uitvoerig document, tot modellen, tot vragen en antwoorden over een thema op de website van het Adviescollege.

In 2025 zijn de eerste twee werkwijzers gemaakt. Deze worden benut in het leeraanbod, samen met de doelgroep geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd. Het ministerie van BZK is van plan om de principes achter de Samenwerkwijzer te verankeren in een AMvB bij de Wet open overheid.

Samenwerkwijzer, juni 2025

De Samenwerkwijzer is een werkwijzer voor de Woo-behandelaar om tot goed contact en samenwerking met de Woo-verzoeker te komen. Aan de hand van vijf uitgangspunten geeft de Samenwerkwijzer praktische handvatten en richting voor het initiëren en onderhouden van goed contact. Ook gaat de Samenwerkwijzer in op lastige situaties, bijvoorbeeld onduidelijke of omvangrijke verzoeken of als goed contact met de verzoeker niet mogelijk is.

Een belangrijk onderdeel is de voorlichtingsbrochure voor Woo-verzoekers. Deze informeert Woo-verzoekers over de wijze waarop hun verzoek wordt behandeld en wat daarbij van de verzoeker wordt verwacht. Overheidsorganisaties kunnen deze brochure gebruiken om direct bij de start van een verzoek, duidelijkheid te verschaffen en zo onnodige misverstanden te voorkomen. Het Adviescollege adviseert alle overheidsorganisaties om de brochure en de vijf uitgangspunten op de Woo-pagina van hun website te plaatsen en de voorlichtingsbrochure mee te sturen met de ontvangstbevestiging van het Woo-verzoek.

Werkwijzer inzage onder geheimhouding, mei 2025

In de praktijk bestond er veel onduidelijkheid over het inzetten van de inzage onder geheimhouding. Om overheden, journalisten, wetenschappers en andere geïnteresseerden hierbij te ondersteunen, heeft het Adviescollege een praktische 'Werkwijzer inzage onder geheimhouding' opgesteld. Deze biedt houvast bij het toepassen van het instrument inzage onder geheimhouding. De werkwijzer heeft de vorm van QenA op de website van het Adviescollege. Er is ook een model geheimhoudingsovereenkomst opgenomen die gebruikt kan worden om afspraken over de geheimhouding op papier te zetten zodat overheidsorganen en onderzoekers weten waar ze aan toe zijn. Een modelovereenkomst bevat een toelichting en kan aan de concrete situatie aangepast worden.

5. Openbaarheidsparagraaf

Actieve openbaarmaking

Het Adviescollege hecht groot belang aan transparantie en ziet openbaarheid als een essentiële waarde van een democratische rechtsstaat. Door actief informatie via de website openbaar te maken, zoals adviezen, eindbrieven in bemiddelingszaken en notulen, bevorderen we het vertrouwen van burgers in de overheid en versterken we de maatschappelijke betrokkenheid. Het Adviescollege wil hierin een voortrekkersrol vervullen. Door onze producten op een toegankelijke en begrijpelijke manier via onze website beschikbaar te stellen, dragen we bij aan een transparante overheid en een beter geïnformeerd publiek.

Openbaarmaking op verzoek

In 2025 ontving het Adviescollege 22 Woo-verzoeken. Dit is een forse stijging ten opzichte van voorgaande jaren, zie tabel hieronder.

Jaar	Aantal Woo-verzoeken
2022	0
2023	2
2024	0
2025	22

Het merendeel van de verzoeken uit 2025 zijn binnen een korte periode ingediend door dezelfde verzoeker. Het Adviescollege zag zich genoodzaakt een waarschuwingsbrief te sturen en aantal van deze verzoeken niet in behandeling te nemen. De Woo-verzoeken die wel in behandeling zijn genomen, heeft het Adviescollege op de [website](#) gepubliceerd, samen met de openbaar gemaakte informatie.

De afhandeling van de Woo-verzoeken heeft in 2025 geleid tot zes bezwaarschriften. Vier bezwaarschriften waren niet-ontvankelijk vanwege het ontbreken van de gronden voor het bezwaar. Tegen alle beslissingen op bezwaar is beroep ingesteld. De beroepen worden in 2026 verder afgehandeld.

6. Klachten

Het Adviescollege hecht waarde aan een zorgvuldige afhandeling van klachten over het handelen van (medewerkers van) het Adviescollege. De klachtenprocedure is als volgt vormgegeven:

- Een klacht kan zowel mondeling als schriftelijk worden ingediend bij de klachtencoördinator.
- Na ontvangst neemt de klachtencoördinator telefonisch contact op met de indiener om te bezien of de klacht direct mondeling kan worden opgelost. Indien dit niet mogelijk is, ontvangt de klager een ontvangstbevestiging.
- Vervolgens wordt de klacht behandeld door een onafhankelijke functionaris, doorgaans de klachtencoördinator zelf. De klager krijgt de gelegenheid om tijdens een hoorzitting een toelichting te geven.
- De afhandeling van een klacht vindt in principe plaats binnen zes weken. Deze termijn kan in complexe gevallen met vier weken worden verlengd. Indien de klager het niet eens is met de uitkomst, staat de mogelijkheid open om de klacht voor te leggen aan de Nationale Ombudsman.

Overzicht van ingediende klachten

In totaal zijn er op grond van de klachtenprocedure sinds de start van het Adviescollege zes klachten ingediend. In 2025 heeft het Adviescollege vijf klachten ontvangen. Vier daarvan waren van dezelfde persoon. In 2025 is één klacht informeel afgehandeld, één klacht is ongegrond verklaard en de daarmee samenhangende klachten zijn buiten behandeling gesteld.

Jaar	Aantal klachten
2022	0
2023	1
2024	0
2025	5

7. Financiële Verantwoording

Financiële situatie 2025

In 2025 bedraagt de structurele financiering van ACOI € 4 miljoen. Dit bedrag is ongewijzigd gebleven, aangezien de aangekondigde budgettaire taakstelling op het apparaat pas in 2026 ingaat.

In het derde kwartaal van 2025 heeft ACOI een Loon- en Prijscompensatie Overheid (LPO) ontvangen van € 257.000, waarvan € 134.000 structureel tot en met boekjaar 2029. Hierdoor is het totale budget voor 2025 uitgekomen op een bedrag van € 4.257.000.

Van dit bedrag is circa € 3,46 miljoen aan personeelskosten overgedragen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Na deze overdracht resteerde een budget van circa € 800.000 voor overige en materiële kosten.

Uitgangspunten begroting 2025

Bij de start van het financiële jaar 2025 is uitgegaan van een vrij te besteden budget van circa € 500.000, aangezien de LPO-toekenning pas later in het jaar plaatsvond. Hierdoor is de begroting voor 2025 opgesteld zonder rekening te houden met het additionele budget van € 257.000.

Verschillen realisatie en begroting

Vanwege de moeilijk in te schatten omvang van het aantal bemiddelingen zijn de kosten voor externe bemiddelaars in 2025 ruim begroot. Van de begrote € 100.000 is uiteindelijk circa € 85.000 besteed.

Voor de opbouw van de derde wettelijke taak van ACOI, kennisbevordering, is een bedrag van € 135.000 begroot. Terwijl de werkelijke kosten voor inhuur externen kennisbevordering iets hoger zijn uitgevallen dan begroot, zijn de overige kosten daarentegen onbenut gebleven. Hierdoor is de totale realisatie uitgekomen op een bedrag van circa € 140.000.

Door de verdere uitbouw van de communicatiefunctie, alsmede door de doorontwikkeling van de website van ACOI, zijn de kosten van communicatie in 2025 circa € 50.000 hoger uitgevallen dan begroot.

	Begroting 2025	Realisatie 2025
Leden College en Directie		
Vergoedingen collegeleden	232.000	232.000
Personele kosten Directie	315.000	315.000
Subtotaal	547.000	547.000
Afdeling Advisering		
Personele kosten	1.053.485	1.053.485
Onderzoek	80.000	82.577
Subtotaal	1.133.485	1.136.062
Afdeling Bemiddeling & Kennisbevordering		
Personele kosten	713.932	713.932
Inhuur externen bemiddeling	100.000	85.984
Inhuur externen kennisbevordering	100.000	141.497
Overige kosten Bemiddeling & kennisbevordering	35.000	363
Subtotaal	948.932	941.777
Afdeling Communicatie & Bedrijfsvoering		
<i>Communicatie</i>		
Personele kosten	441.417	441.417
Inhuur externe deskundigheid	80.000	98.753
Overige kosten	35.000	60.348
Subtotaal	556.417	600.517
<i>Bedrijfsvoering</i>		
Personele kosten	416.333	416.333
Staftoeslag	285.495	285.495
Opleidingen medewerkers	30.000	30.461
Kosten SSO's	25.000	28.667
Bureaunkosten	57.338	53.452
Subtotaal	814.166	814.408
Subtotaal Communicatie & Bedrijfsvoering	1.370.583	1.414.926
Toegekende LPO	257.000	
Totaal Generaal	4.257.000	4.039.764